



25-2-19

מר שרת והזמנת עבד אל-נאצר

ריכים ושמות, לא באו אלא להוכיח וללוקיע ביתר שאת את כובו של ה-סיפור כולו.

(א) מעולם לא יצרתי ולא קיימתי שום מגע עם גמאל עבד אל-נאצר באמצעות סידראר פאניקאר. לא ידוע לי כלל כי ידיו השגירר פאניקאר, עם כל רצונו הטוב, הפעל רבות למען השלום בין מצרים לישראל. גם לא נכון כי הוא נסע תכופות לאמריקה בשליחות זו. אמנם נפגשתי עמו בכנסי עצרת א"מ, בהם השתתף כחבר משלחת הודו, הן בהיותו שגריר בפקין, הן בכהנו באר"ת משרה בקהיר, כשם שנפגשנו גם לפני כן ואחרי כן, אך תמיד שוחח עמי כמשקיף על מהלך העניינים המדיניים, ותמיד כחריף ובקי, ומעולם לא כשליח של משהו וכמתמר. להיות מתור.

(ב) מעולם לא העביר אלי השגריר פאניקאר הודעה כלשהי על אפשרות של פגישה עם עבד אל-נאצר — לא בסוף שנת 1954 ולא בזמן אחר. ומי עולם לא עניתי למר פאניקאר, אף לא למישהו אחר, כי אינני יכול להענות ל"הזמנה זו" — אם עקב גוד דין המות שהוצא על נאשמי הריגול במצרים או באיזה נימוק אחר שהוא.

(ג) כל הסיפור על שליח מצרי שבא, כביכול לפאריס כחשויים לפני מסע סיני כדי להזמין לבוא ולהיפגש עמו שם — נודע לי בפעם הראשונה, מן המכתב דלעיל. שום ידיעה כזאת לא הגיעה אלי באותו זמן, אף לא אחרי כן. ברור לי: סיפור זה כוזב מראשיתו ועד סופו. מכל מקום, מוכן ממילא כי לא נתתי ולא יכולתי לתת שום תשובה, אם "שליחית מוחלטת" או אחרת, על הזמנה שלא באה לידי כלל.

הנני חוזר אפרוה ומאשר את תגובתי הראשונה לשאלת "הארץ" בדבר אמי תיות הסיפור כולו, והיא: לא היו דברים מעולם. וכן הנני חוזר ומאשר, ועכשיו ביתר תוקף, את הודעתי, כי כמעט לא נדפס ב"העולם הזה" סיפור מעשה כלשהו עלי או בקשר אתי אשר לא היה מטולף בתכלית או בדוי לחלוטין. ולמען הישר הנני להוסיף כי דברי סלף וכזב אלה נתי פרסמו להטעית הרבים לאו דוקא מ' שום איזו טינה מיוחדת כלפי החתום מטה, אלא מפני שכנראה זה טיבו וזו דרכו של אותו דבר-דפוס הנקרא "הער" לס הזה", אשר מוציאין אינם מקפידים לעולם לפנות תחילה ליודעי דבר כדי לברר את מהימנות "ידיעותיהם" ואינם חוששים כלל וכלל לבלבל את מוחות קוראיהם בדברים שלא היו ולא נבראו ולסלק את שיפוטם לגבי אישים ומאורעות.

משה שרת

ירושלים

לא היה ולא נברא, אמר מר משה שרת בשיחה עם סופר "הארץ" (12.2) על הפרטים שהיו כלולים בדו"ח ש' חותי עם אישים ערביים והודיים, אותם פרסמתי ב"העולם הזה".

הכחשה גלובאלית זו, מן הסוג ש' השרש לצערי בחיים המדיניים בישראל, מתיחסת לפרשות הבאות, שנודעו לי בשיחות הנ"ל:

(א) שמר שרת קיים, בתקופת כהונתו כראש הממשלה "מגע" עם גמאל עבד אל-נאצר. לא ברור לי כיצד מבחינה מר שרת עובדה זו. כל יודעי דבר באר"ם יודעים כי מגע זה נוצר באמצעות סאדאד פאניקאר, או שגריר הודו במצרים וידידו האישי הקרוב של גמאל עבד אל-נאצר. פאניקאר, שפעל רבות למען השלום בין מצרים לישראל ולמען שלום יהודי מצרים, קיים מגע זה על ידי נסיעות תכופות לאר"ת, ריקה, שם נפגש עם המשלחת הישראלית באר"ם, ועם מר שרת אישית. מגע זה היה קיים תקופה ממושכת.

(ב) שבסוף שנת 1945 העביר מר פאניקאר הודעה למר שרת כי יש אפשרות מעשית להפגישו עם גמאל עבד אל-נאצר. מר שרת השיב למר פאניקאר כי אינו יכול להיענות להזמנה זו, עקב פסק דין המות שהוצא על נאשמי משפט הריגול בקהיר.

(ג) שתודשיים לפני מיבצע סיני הגיע לפאריס מקיד מצרי בכיר בשם כמאל אל-חוסייני, בשליחות אישית מטעם עלי צברי, ראש לשכתו ויד ימינו של עבד אל-נאצר. אל-חוסייני ביקש להזמין את מר שרת לבוא מיד להתראות עמו בפאריס. מר שרת, שהתפטר זמן קצר לפני כן מתפקידו כשר החוץ, נראה למצרים מועמד מתאים לפגישה זו מ' אחר שהיה קרוב ביותר לממשלת ישראל, אך כבר לא היה אישיות רשמית. מר שרת השיב תשובה שלילית מוחלטת.

על פרשה זו יודעים אנשים רבים, בהם העיתונאי הקאחולי הדגול מר ריי בר בארא, מי סאָר באיאר, או פקיד בכיר במשרד החוץ הצרפתי וכיום חבר המשלחת הצרפתית המועצת אירופה בשטראסבורג; שגריר ישראל מר יעקב צור; מר שמואל בנדור, או יועץ ב' שגרירות הישראלית בפאריס, ועוד. אי שור בלתי תלוי קיבלתי מידי אישיות ערבית שאינו רשאי למסור את שמה, אשר שמע את הפרטים מפי סרוואט אוקאשא, או שגריר מצרים ברומא ו' כיום שר ההדרכה בממשלת קהיר, ש' היה מיוזמי פרשה זו.

רצוני להדגיש כי שמעתי מפי מקורות בלתי תלויים וערביים על שורת נוספת של פרשות מסוג זה, שלא נגעו רק למר שרת, אך אינני חפשי לספר עליהם בהעדר רשות מפורשת מטעם מוסרי הידיעות.

איני יודע מה ממריץ את מר שרת לפרסם הכחשות מסוג זה. בעיני ה' אישים הערביים ששוחחתי עמם, ובהם שר החוץ הנוכחי של עיראק מר האשם ב'וואד מייצג מר שרת קו חיובי יותר מאשר הקו של מר דויד בן גוריון. אותם מנהיגים הביעו באוזני צער על שאין למר שרת אומץ הלב והכוח ל' לחום על דעותיו.

אורי אבנרי

תל אביב

תשובת מר מ. שרת

עורך "העולם הזה" טורח להמציא סמוכין לדברי ההבאי אשר פרסם בדיבר סירובי כביכול, להיוועד עם שליח מצרים עת היה, לדבריו, מוכן לזאת. אבל "העובדות" שהוא מפרט, על הא'